

Janusz Kornecki

Percepcja usług transferu technologii w świetle badań klientów Krajowej Sieci Innowacji

Ekonomiczne Problemy Usług nr 93, 121-133

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

JANUSZ KORNECKI

Uniwersytet Łódzki

PERCEPCJA USŁUG TRANSFERU TECHNOLOGII W ŚWIETLE BADAŃ KLIENTÓW KRAJOWEJ SIECI INNOWACJI

Wprowadzenie

Wśród podstawowych barier transferu technologii do firm, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), wymienia się następujące czynniki: a) ograniczony dostęp do informacji i mała przejrzystość rynku nowych technologii; b) niechęć do współpracy i ponoszenia ryzyka przez twórców nowych rozwiązań technologicznych; c) wysokie koszty opracowań technicznych wykonywanych na zlecenie; d) ograniczona ochrona intelektualnych praw własności; e) niewielka wiedza o patentach i standardach międzynarodowych; f) brak umiejętności w zakresie marketingowej prezentacji klientom nowych rozwiązań technicznych; g) brak rozwiniętego rynku kapitału ryzyka (*venture capital*)¹.

Obecnie funkcjonujący w Polsce system transferu technologii i komercjalizacji wiedzy składa się z 215 instytucji, w tym:

- 24 parków technologicznych,
- 20 inkubatorów technologicznych,

¹ *Przedsiębiorczość i transfer technologii*, red. K.B. Matusiak, E. Stawasz, Żyrardowskie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości, Łódź–Żyrardów 1998.

- 90 centrów transferu technologii,
- 62 akademickich inkubatorów przedsiębiorczości i preinkubatorów,
- 12 funduszy kapitału załączkowego,
- 7 sieci aniołów biznesu².

Najsilniejszym ogniwem w systemie wsparcia transferu technologii i komercjalizacji wiedzy w Polsce są centra transferu technologii, z których wiele prowadzi działalność w ramach Krajowej Sieci Innowacji (KSI). Pozostałe instytucje pełnią często funkcje wspierające, np. finansujące funkcjonowanie firm technologicznych, w tym głównie nowych (fundusze kapitału załączkowego, anioły biznesu), lub wspierające głównie pierwszą, krytyczną fazę ich działalności w postaci dostępu do infrastruktury biurowej oraz podstawowych usług biznesowych, w tym księgowych i szkoleniowych (inkubatory technologiczne, akademickie inkubatory przedsiębiorczości).

Niniejszy artykuł przedstawia wybrane aspekty badań przeprowadzonych w październiku 2010 roku, w ramach których dokonano diagnozy stanu polskiego rynku usług proinnowacyjnych. Badania objęły dwie grupy respondentów. Pierwszą z nich tworzyli przedsiębiorcy stanowiący reprezentację populacji przedsiębiorstw sektora MŚP (z wyłączeniem firm zatrudniających mniej niż 5 osób) (dalej zwani przedsiębiorcami), drugą – klienci usługi proinnowacyjnej świadczonej w ramach projektu systemowego Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, finansowanego w ramach działania 5.2. Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (dalej zwani klientami). Badania obu grup przeprowadzono metodą CAPI (*Computer Aided Paper Interview* – wywiadu osobistego wspomaganego komputerowo). W przypadku badań reprezentacji ogółu przedsiębiorców próba badawcza obejmująca 1100 MŚP została skonstruowana w oparciu o logikę doboru losowo-kwotowego z zachowaniem warstwowania ze względu na wielkość firmy, rodzaj działalności (sekcja PKD) oraz województwo³. W przypadku drugiej grupy przedsiębiorstw – usługobiorców – zaproszenie do uczestnictwa w badaniach skierowano do wszystkich ówczynie 728 klientów usługi proinnowacyjnej, a odpowiedzi na pytania kwestionariusza ankietowego otrzymano od 381 podmiotów.

² *Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport 2010*, red. K.B. Matusiak, PARP, Warszawa 2010.

³ Taki sposób doboru próby zapobiegł zdominowaniu badanej zbiorowości przez najliczniejsze warstwy i pozwolił na analizę wyników w podgrupach. Jednocześnie kluczowe parametry badanej próby były możliwie najbardziej zbliżone do parametrów populacji.

1. Rola pośredników w procesie transferu technologii

Dynamiczny postęp wiedzy i technologii oraz wzrastająca konkurencja zmuszają nawet najmniejsze firmy do wprowadzania innowacji, która stała się koniecznością i niezbędnym warunkiem przetrwania na rynku⁴. Małe innowacyjne przedsiębiorstwa nie są z reguły w stanie same przetworzyć swoich idei i pomysłów w ofertę rynkową. Problemy z niedostatkim wewnętrznej zdolności innowacyjnej zmuszają małe i średnie przedsiębiorstwa do poszukiwania w otoczeniu niezbędnych zasobów wiedzy, finansowych, technicznych i innych. Dostęp do zewnętrznych źródeł poszukiwanych usług na rzecz innowacji, a z drugiej strony rozwój zdolności do absorpcji i zastosowania wiedzy wytworzonej poza firmą stają się kluczowym czynnikiem innowacyjności MŚP. Są one zbyt małe, aby przejawiać wszelkie możliwie niezbędne kompetencje i zasoby naturalnie dostępne w dużych przedsiębiorstwach. W szczególności odczuwają one:

- brak informacji naukowych, technicznych i rynkowych itp.,
- niedobór środków finansowych na działalność rozwojową,
- brak zasobów ludzkich i umiejętności w zakresie zarządzania,
- bariery wejścia na rynek w wyniku stosowania różnego rodzaju regulacji, przepisów itp.⁵

MŚP najczęściej nie mogą stworzyć interdyscyplinarnej bazy badawczej, są zbyt małe, aby prowadzić samodzielnie marketing czy zorganizować dystrybucję swoich wyrobów. Aby przetrwać, muszą współpracować z innymi, funkcjonować w otoczeniu, w którym mogą wykorzystywać wiedzę innych. Tworzenie skutecznych strategii innowacyjnych wymaga budowy sieci współpracy i kooperacji z rozlicznymi zewnętrznymi partnerami w dziedzinie innowacji.

W budowie efektywnego systemu innowacji ważną rolę odgrywają instytucje proinnowacyjne (ośrodki innowacji), które spełniają rolę katalizatora przepływu wiedzy, ułatwiając wdrożenie nowych rozwiązań do praktyki gospodarczej. Stymulują one współpracę pomiędzy przedsiębiorstwami a instytucjami generującymi wiedzę, jak również pomiędzy samymi

⁴ *System transferu technologii i komercjalizacji wiedzy w Polsce – siły motoryczne i bariery*, red. K.B. Matusiak, J. Guliński, PARP, Poznań–Łódź–Wrocław–Warszawa 2010, s. 10.

⁵ Tamże, s. 10.

przedsiębiorstwami – przyczyniają się do generowania korzyści stanowiących podstawę budowy gospodarki opartej na wiedzy. Funkcją ośrodków innowacji jest tworzenie specyficznych usług proinnowacyjnych, których z reguły nie ma na rynku.

Efektywne wspieranie innowacyjnej przedsiębiorczości oraz procesów transferu technologii i komercjalizacji wiedzy wymaga profesjonalnego zaplecza instytucjonalnego, które składa się z różnego rodzaju ośrodków innowacji i przedsiębiorczości. Doświadczenia światowe wskazują, że ośrodki innowacji silnie wpisują się we współczesną logikę rozwoju ekonomiczno-społecznego, stanowiąc infrastrukturę gospodarki wiedzy. Umożliwiają przede wszystkim zbliżenie nauki do biznesu, a tym samym poprawę warunków dla innowacyjnej przedsiębiorczości i transferu technologii. W praktyce stanowią swego rodzaju bufor pozwalający na pogodzenie badań naukowych z komercjalizacją wiedzy i transferem nowych technologii przez instytucje naukowo-badawcze. Do podstawowych zadań tego typu ośrodków należą:

- animacja i organizacja kontaktów nauka–biznes,
- szeroka promocja i inkubacja innowacyjnej przedsiębiorczości,
- animacja skupisk przedsiębiorstw i innowacyjnego środowiska,
- rozwój elastycznych form finansowania innowacyjnych pomysłów, ograniczanie luki finansowej,
- transfer technologii i dostarczanie usług proinnowacyjnych,
- szeroka współpraca z otoczeniem i udział w inicjatywach prorozwojowych,
- zarządzanie własnością intelektualną w instytucjach sektora B+R,
- kształtowanie wizerunku i promocja osiągnięć instytucji naukowych⁶.

Głównym aktorem systemu transferu technologii i komercjalizacji wiedzy jest innowacyjny przedsiębiorca (innowator) podejmujący innowacyjne pomysły w istniejącym lub tworzonym do tego celu przedsiębiorstwie. Każdy podmiot gospodarczy posiada określoną zdolność innowacyjną (wewnętrzną i zewnętrzną), limitującą realizację innowacji. Luka między zdolnością innowacyjną a zamierzeniami przedsiębiorstwa jest uważana za istotną przyczynę korzystania przez przedsiębiorstwo z usług proinnowacyjnych oferowanych przez instytucje wsparcia i podmioty komercyjne. Potrzeby przedsiębiorstw dotyczyć mogą różnych faz procesu innowacyjnego, tj. tworzenia pomysłu,

⁶ Tamże, s. 16.

jak i jego komercjalizacji oraz różnych problemów związanych już z realizacją innowacji (np. osiągnięciem wymaganej szybkości i skali nowej działalności).

Podstawowym celem systemu transferu i komercjalizacji jest tworzenie efektywnej platformy współpracy podmiotów generujących popyt i podaż na wiedzę oraz nowe pomysły biznesowe. Otoczenie sektorowo-instytucjonalne procesu transferu i komercjalizacji obejmuje potencjalnych partnerów przedsiębiorstw w dziedzinie innowacji, do których należą: inne firmy (kooperanci, dostawcy, konkurenci, główni użytkownicy), sektor B+R, ośrodki innowacji, instytucje finansowe oraz publiczne podmioty tworzące programy wsparcia (instytucje rządowe i samorządowe).

Liczba funkcjonujących w Polsce instytucji systemu transferu technologii i komercjalizacji wiedzy wskazuje, że baza instytucjonalna została już stworzona. Otwarte pozostaje pytanie, czy jest ona efektywnie wykorzystywana. Problem, na który zwraca się uwagę w literaturze przedmiotu, to niski poziom konsolidacji systemu transferu technologii i komercjalizacji wiedzy. Poszczególne ogniwa systemu – przedsiębiorstwa, administracja publiczna, instytucje B+R, ośrodki innowacji – działają w izolacji, niewiele wiedzą nawzajem o ofercie i potrzebach drugiej strony. Ponadto wyraźnie widoczny jest brak koordynacji, wymiany wiedzy i doświadczeń.

Jeśli przedsiębiorstwo buduje swą zdolność innowacyjną dla rozwoju innowacji przy wykorzystaniu zewnętrznego wsparcia i współpracy z otoczeniem, potrzeby w takich okolicznościach dotyczą zarówno: samej budowy zdolności innowacyjnej przedsiębiorstwa, jak i kreowania innowacyjnych rozwiązań poza nim. Użyteczność partnerów przedsiębiorstw w dziedzinie innowacji może być mierzona skalą i intensywnością świadczonych przez nich usług w zakresie technologii i wiedzy, doradztwa, szkoleń, promocji itp., przy czym szczególną rolę odgrywają tu usługi proinnowacyjne.

2. Usługi proinnowacyjne

Usługi proinnowacyjne to wyspecjalizowane formy pomocy aktywizującej działania innowacyjne w sektorze MŚP, które umożliwiają przedsiębiorstwom efektywne i skuteczne zarządzanie rozwojem nowych usług, produktów, technologii, modeli marketingowych i rozwiązań organizacyjnych. Różne

formy usług proinnowacyjnych umożliwiają absorpcję innowacji w przedsiębiorstwach w wyniku:

- poprawy dostępu do informacji naukowej, inicjowania kontaktów nauka–biznes,
- rozpoznania cech innowacyjnych produktu, technologii,
- wypracowania strategii rozwijania i wdrażania technologii i wiedzy,
- pozycjonowania technologii lub/i nowych cech produktu,
- redukcji ryzyka rozwoju lub wdrażania technologii,
- określenia rynku, wielkości, potencjału i chłonności,
- tworzenia sieci współpracy; interakcji, kooperacji i wymiany doświadczeń,
- zapewnienia finansowania absorpcji i dyfuzji innowacji.

Usługi doradcze o charakterze proinnowacyjnym świadczone są przez ośrodki Krajowej Sieci Innowacji, funkcjonującej od 2003 roku jako podsieć Krajowego Systemu Usług. Sieć KSI skupia agencje rozwoju regionalnego, uczelniane centra transferu technologii, inkubatory przedsiębiorczości, państwowe instytuty badawcze oraz fundacje. Sieć KSI tworzą obecnie 22 ośrodki zlokalizowane w 13 województwach Polski⁷. Ośrodki KSI świadczą usługi zgodnie z określonym standardem⁸. Usługa doradcza o charakterze proinnowacyjnym obejmuje:

- przeprowadzenie audytu technologicznego polegającego na ocenie potencjału i potrzeb technologicznych przedsiębiorcy, możliwości i potrzeb w zakresie rozwoju wytwarzanych produktów lub usług;
- przeprowadzenie procesu transferu technologii – rozumianego jako proces, który służy rozwojowi przedsiębiorstwa przez poprawę istniejącego lub wdrożenie nowego procesu technologicznego, produktu lub usługi, polegającego na przekazaniu informacji o naturze technicznej oraz procedur niezbędnych, aby jeden podmiot był w stanie powielić pracę innego podmiotu – obejmującego w szczególności: a) przygotowanie oferty lub zapytania o technologię, b) wprowadzenie oferty lub

⁷ Po trzy ośrodki w województwach: mazowieckim, podkarpackim i wielkopolskim, po dwa ośrodki w województwach: kujawsko-pomorskim, małopolskim i śląskim, oraz po jednym ośrodku w województwach: dolnośląskim, lubelskim, łódzkim, podlaskim, pomorskim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim.

⁸ Standard ten określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 stycznia 2005 r. w sprawie Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Dz.U. nr 27, poz. 21.

zapytania o technologię do bazy danych KSI, c) przegląd profili dostawców lub odbiorców technologii umieszczonych w bazie danych KSI, d) nawiązanie kontaktu z dostawcą lub odbiorcą technologii, e) pomoc doradcą we wdrażaniu technologii lub pomoc podczas negocjacji i zawierania umowy pomiędzy odbiorcą a dostawcą technologii, f) monitorowanie wdrażania technologii lub realizacji umowy.

W etapie pierwszym następuje zidentyfikowanie potencjału i określenie potrzeby w zakresie zastosowania nowoczesnej technologii, rozwiązań organizacyjnych lub rozwoju produktu. Jego realizacja polega na:

- przeprowadzeniu wizyty w siedzibie klienta⁹, której efektem jest wypełniony formularz podsumowujący wizytę;
- przygotowaniu raportu z audytu zawierającego co najmniej diagnozę stanu przedsiębiorstwa, analizę SWOT, analizę potrzeb technologicznych przedsiębiorstwa wraz z rekomendacjami wdrożenia nowych technologii oraz wskazaniem możliwości finansowania zidentyfikowanych potrzeb technologicznych;
- przekazaniu raportu klientowi, które poprzedza prezentacja w siedzibie klienta lub w ośrodku KSI na temat wyników przeprowadzonego audytu oraz wynikających z niego rekomendacji możliwości wdrożenia nowych technologii.

Drugim etapem usługi jest właściwy transfer technologii, który służy rozwojowi przedsiębiorstwa poprzez poprawę istniejącego lub wdrożenie nowego procesu technologicznego, produktu lub usługi, polegający na przekazaniu informacji o naturze technicznej oraz procedur niezbędnych, aby jeden podmiot był w stanie powielać pracę innego podmiotu. Proces obejmuje następujące podprocesy:

- opracowanie na podstawie wyników audytu technologicznego, we współpracy z usługobiorcą, formularza jego potrzeb technologicznych dotyczących wprowadzenia nowego lub rozwoju istniejącego procesu technologicznego, produktu lub usługi w formie zapytania o technologię, przy czym zapytanie nie zawiera danych pozwalających na identyfikację usługobiorcy, oraz wprowadzenie opracowanego zapytania o technologię co najmniej do Bazy Danych Technologii KSI;

⁹ W uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu akceptacji PARP, audyt technologiczny może zostać przeprowadzony w innej lokalizacji.

- poszukiwanie dostępnych technologii m.in. poprzez przegląd profili umieszczonych w bazie technologii KSI, czego rezultatem jest znalezienie odpowiedniej technologii, odpowiadającej na zidentyfikowaną w audycie technologicznym potrzebę technologiczną usługobiorcy oraz jej dostawcy;
- nawiązanie kontaktu między dostawcą a odbiorcą technologii, czego rezultatem jest zgłoszenie (przedstawienie oferty handlowej) usługobiorcy odpowiedniej technologii przez jej dostawcę;
- pomoc doradczą w procesie negocjacji i zawierania umowy pomiędzy usługobiorcą a dostawcą technologii skutkującą zawarciem umowy pozyskania technologii pomiędzy odbiorcą a dostawcą technologii;
- monitoring wykonywania umowy i/lub doradztwo przy wdrażaniu technologii, czego rezultatem jest wdrożenie technologii w firmie odbiorcy oraz objęcie pracowników usługobiorcy doradztwem w zakresie wykorzystania wdrażanej technologii;
- rozliczenie z klientem poprzez odbiór usługi przez klienta oraz rozliczenie usługi.

3. Wiedza przedsiębiorców o usługach proinnowacyjnych

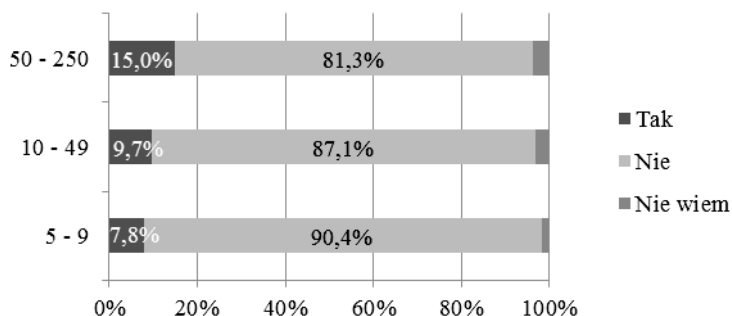
Wiedzę przedsiębiorców na temat usługi audytu technologicznego można określić jako słabą. Co trzeci przedsiębiorca nie potrafi wymienić żadnego obszaru objętego tą usługą. W grupie klientów KSI takich klientów jest co prawda dwukrotnie mniej, ale mimo wszystko tak wysoki odsetek podmiotów, które korzystały z oferty ośrodków KSI, nie potrafiących określić zakresu usługi audytu technologicznego, jest wynikiem zaskakującym. Znaczna liczba wskazań obejmowała inne, nieobjęte zakresem usługi audytu działania, jak np. kontrolę jakości. Spośród przedsiębiorców potrafiących określić jakikolwiek obszar audytu, w ich wskazaniach dominują: ocena potrzeb technologicznych firmy oraz ocena potencjału firmy.

Jeszcze gorzej przedstawia się wiedza przedsiębiorców na temat zakresu usługi transferu technologii. Około 80% przedsiębiorców nie potrafiło trafnie określić przynajmniej jednego obszaru objętego tą usługą. Odsetek takich osób wśród klientów KSI był równie niepokojąco wysoki, bowiem sięgnął aż

45%. Przedsiębiorcy, którzy potrafili właściwie określić zakres usługi, najczęściej utożsamiali go z nawiązaniem kontaktu z dostawcami lub odbiorcami technologii oraz pomocą doradczą we wdrażaniu technologii. Uzyskane wyniki wskazują zatem na bardzo wyraźne braki wiedzy u przedsiębiorców co do zakresu usług wspierających rozwój i transfer technologii.

4. Ocena zakresu i jakości dostępnych usług doradczych proinnowacyjnych

Odsetek przedsiębiorstw, które w okresie ostatnich trzech lat korzystały z usług doradczych związanych z transferem technologii, takich jak np. ocena potencjału i potrzeb technologicznych firmy czy też przygotowanie oferty lub zapytania o technologię świadczonych przez dowolny podmiot na rynku, wynosił 7,8% w przypadku firm mikro, do 15% w przypadku firm średnich (rysunek 1). To oznacza, że rynek na te usługi jest jeszcze stosunkowo słabo rozwinięty.

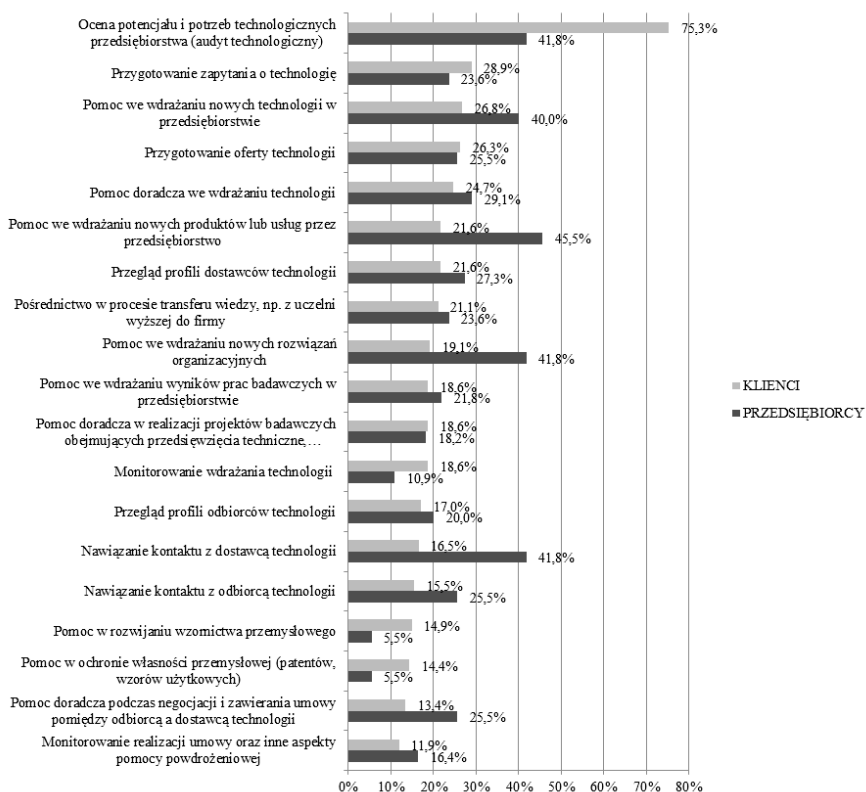
Rysunek 1. Odsetek firm według wielkości korzystających w okresie ostatnich trzech lat z usług doradczych w zakresie transferu technologii

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAPI wśród usługobiorców (klienci KSI N = 381).

Analiza wskazań na konkretne usługi doradcze, z których skorzystały obie grupy respondentów, pokazuje, że w przypadku niektórych typów usług istnieje pomiędzy nimi duże zróżnicowanie (rysunek 2). W największym stopniu różnice te ujawniają się w zakresie wykorzystania usługi audytu technologicznego. Klienci KSI korzystali z tej usługi ponadprzeciętnie często w stosunku do ogółu przedsiębiorców, co sugeruje, że korzystanie z niej przez

znaczną część usługobiorców nie jest podyktowane faktycznie istniejącymi potrzebami, lecz raczej – przynajmniej częściowo – wynika z zakresu przedmiotowego wsparcia publicznego.

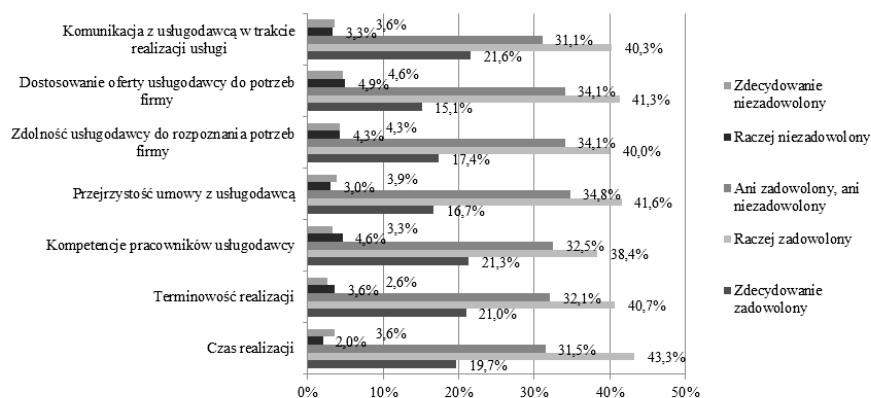
Usługi, z których najczęściej korzystali przedsiębiorcy, a więc te, na które istnieje realny popyt, obejmują: pomoc we wdrażaniu nowych produktów lub usług przez przedsiębiorstwo, pomoc we wdrażaniu nowych rozwiązań organizacyjnych, audyt technologiczny, nawiązanie kontaktu z dostawcą technologii oraz pomoc we wdrażaniu nowych technologii w przedsiębiorstwie.

Rysunek 2. Usługi doradcze w zakresie transferu technologii, z których firma korzystała w okresie ostatnich trzech lat

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAPI wśród usługobiorców (przedsiębiorcy niekorzystający z usług KSI N = 1100, klienci KSI N = 381).

Najsilniej odczuwany brak podaży usług doradczych proinnowacyjnych dotyczy pomocy w ochronie własności przemysłowej, pomocy doradczej w realizacji projektów badawczych obejmujących przedsięwzięcia techniczne, technologiczne lub organizacyjne prowadzące do stworzenia prototypu, pomocy w rozwijaniu wzornictwa przemysłowego, pomocy we wdrażaniu nowych technologii w przedsiębiorstwie oraz pośrednictwa w procesie transferu wiedzy. Ogólnie różnice we wskazaniach przedsiębiorstw nie były jednak duże, co może sugerować pewną ich zachowawczość w formułowaniu opinii.

Rysunek 3. Ocena poszczególnych elementów usługi doradczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAPI wśród usługobiorców (klienci KSI N = 44).

Ocena poszczególnych elementów usługi doradczej wskazuje na dość znaczny poziom zadowolenia beneficjentów z uzyskanej usługi (rysunek 3). Około 60% respondentów zadeklarowało swoje zadowolenie z jakości usługi, choć jednocześnie co trzeci respondent nie był z niej ani zadowolony, ani niezadowolony, a około 6–9% wskazało na brak zadowolenia z poszczególnych elementów usługi. Najmniej zastrzeżeń usługobiorców wzbudziła terminowość i czas realizacji usługi, natomiast największe zastrzeżenia zgłosili wobec dostosowania oferty usługodawcy do potrzeb firmy oraz zdolność usługodawcy do rozpoznania potrzeb firmy.

Więcej światła na przyczyny zadowolenia z jakości usług dostarczanych przez ośrodki KSI lub braku zadowolenia rzucają bardziej szczegółowe odpowiedzi respondentów. Wśród opinii dotyczących usług doradczych o charakterze proinnowacyjnym przedstawiających największą wartość najczęściej wskazywano obiektywny charakter przeprowadzonej analizy rzucający świeże spojrzenie na działalność firmy, określenie potencjału i możliwości rozwoju firmy oraz profesjonalizm usługi. Pojawiały się też jednakże – choć pojedyncze – głosy upatrujące największej wartości usługi w jej darmowym charakterze.

Najwięcej zastrzeżeń respondentów wzbudziły biurokratyczne procedury. Ponadto pojawiały się krytyczne głosy o niedostosowaniu usługi do rzeczywistych potrzeb firmy, słabym zaangażowaniu i małej inwencji usługodawcy, przekazywaniu książkowej lub zbyt powierzchownej wiedzy, słabej wiedzy praktycznej usługodawcy, zbyt ogólnych i mało przydatnych wnioskach, niskich kompetencjach pracownika.

Analiza, zwłaszcza negatywnych opinii udzielanych przez respondentów, wskazuje na niski poziom specjalizacji ośrodków, które nie są w stanie w wielu przypadkach zapewnić usługi skrojonej na miarę rzeczywistych potrzeb klientów i uwzględniającej ich różnorodność.

Podsumowanie

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują na wyraźne u przedsiębiorców braki wiedzy co do zakresu usług wspierających rozwój i transfer technologii. Aktualnie dostępna oferta usług proinnowacyjnych nie jest znana większości przedsiębiorców. Tym, co może budzić zdecydowanie większy niepokój, jest niski poziom wiedzy o zakresie usługi proinnowacyjnych wśród tych przedsiębiorców, którzy z niej korzystali. Może to wskazywać na motyw osiągnięcia czysto pragmatycznego celu, którym jest wsparcie starań przedsiębiorstwa o uzyskanie środków finansowych (poddanie się audytowi technologicznemu jest premiowane dodatkowymi punktami w ocenie wniosku aplikacyjnego składanego przez przedsiębiorstwo). Tym można tłumaczyć relatywnie wysoki poziom zadowolenia beneficjentów z uzyskanej usługi doradczej, która jednakże nie wnosi często nic nowego do sfery działań rynkowych

przedsiębiorstwa. Jak się wydaje, w wielu przypadkach przedsiębiorcy oceniają przydatność tej usługi jedynie przez ten pryzmat. Rodzi to naturalne pytanie o potrzebę zmian w instytucjonalnym systemie wsparcia i jego ewolucję w kierunku wsparcia oferowanego na zasadach komercyjnych przy jednoczesnej likwidacji luki informacyjnej.

Literatura

Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport 2010, red. K.B. Matusiak, PARP, Warszawa 2010.

Przedsiębiorczość i transfer technologii, red. K.B. Matusiak, E. Stawasz, Żyrardowskie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości, Łódź–Żyrardów 1998.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 stycznia 2005 r. w sprawie Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Dz.U. nr 27, poz. 21.

System transferu technologii i komercjalizacji wiedzy w Polsce – siły motoryczne i bariery, red. K.B. Matusiak, J. Guliński, PARP, Poznań–Łódź–Wrocław–Warszawa 2010.

Summary

The chapter presents selected aspects of a survey carried out in October 2010 that aimed to diagnose the current state of the market for proinnovative services in Poland. The survey covered a nationwide representative sample of 1 100 SMEs as well as a sample of 381 service beneficiaries. The results of the survey show that a significant lack of knowledge about the scope of services that support the technology development and transfer. Although the quality of the service is well perceived among its beneficiaries, its perception is mainly driven by its supportive character when applying for EU funds.